



## TỪ THIỆN CŨNG CẦN SÁNG TẠO

ĐOAN TRANG (K.167)

Trong những ngày tháng chín này, đồng bào cả nước đang hưởng về các tỉnh miền Tây nơi nước lũ đang hoành hành. Trên các phương tiện thông tin đại chúng, trường học, cơ quan ... khắp nơi kêu gọi ủng hộ và giúp đỡ đồng bào đang bị nạn. Kết quả đáng mừng là hàng tấn hàng cứu trợ đã kịp thời đến tay bà con.

Chúng ta hãy thử xem các đơn vị đã tổ chức chuyển đi cứu trợ như thế nào. Thông thường các đơn vị đi cứu trợ kêu gọi ủng hộ, tùy theo khả năng, có thể là hiện kim hay hiện vật. Họ dùng tiền mua thêm gạo, mì, thuốc men và những thứ cần thiết khác rồi chia hàng ra thành từng phần. Sau đó, liên lạc với chính quyền địa phương, thông báo ngày giờ và số phần quà để chính quyền tiện việc phân phát cho đồng bào.

Mặc dù hàng cứu trợ đến được người đang gặp khó khăn nhưng cách thức thực hiện của mỗi đơn vị lại rất khác nhau. Ví dụ : ở mặt hàng gạo, ban tổ chức đơn vị A chuẩn bị sẵn những bao gạo. Khi gạo do các nhà hảo tâm mang đến, gạo được chia thành các bao nhỏ (10kg). Khi đủ lượng hàng cần thiết, hàng được mang ra xe và chở tới nơi ở đó đồng bào đang khó khăn. Trong quá trình này, các bao gạo được nâng lên, hạ xuống nhiều lần và lộ trình của các hạt gạo này trùng lặp nhau.

Ở đơn vị B, ban tổ chức có thông báo với những nhà hảo tâm : “Để giảm các thao tác không cần thiết, xin quý vị giúp cho tiền mặt. Số tiền này dùng để mua gạo tại địa phương”. Sau khi nhận được số tiền tương ứng với số gạo có thể trợ giúp cho bà con vùng lũ, ban tổ chức liên hệ với chính quyền địa phương nhờ họ mua và đóng thành những bao có khối lượng đã định. Tiền mua gạo được chuyển qua đường bưu điện hoặc được giao khi đoàn xuống địa phương tiến hành các hoạt động nhân đạo.



Qua hai cách thức thực hiện này, chúng ta thấy đơn vị B và A đạt được kết quả : gạo đến đúng người cần nhận, nhưng các chi phí cho hoạt động này ở đơn vị B là nhỏ hơn đơn vị A. Theo ngôn ngữ của môn học phương pháp luận sáng tạo, đơn vị B đã “kết hợp” với chính quyền địa phương. Sự kết hợp này không chỉ ở nghĩa kế cận về thời gian và không gian : “gạo đóng vào bao” tại địa phương và “giao cho người cần giao” mà còn ở nghĩa “quan hệ” : ban tổ chức và chính quyền địa phương hỗ trợ nhau trong việc giảm bớt khó khăn của đồng bào địa phương. Để thực hiện sự kết hợp này, ban tổ chức đã tận dụng nguồn dự trữ có sẵn trong hệ đó là : lòng nhiệt tình, tinh thần “lá lành đùm lá rách” của dân tộc Việt Nam và sử dụng nguyên tắc trung gian, (thay vì quyền góp gạo thì quyền góp tiền).

Thế mới biết, tổ chức nào trong hoạt động của mình, dù là hoạt động giàu tính người vẫn cần sự sáng tạo và sáng tạo có phương pháp.

# HIỂU ?



## Nguyễn Văn Hợp

Thế giới với các biến động lớn, với sự chuyển đổi của các nền văn minh, giữa những điều tàn và thịnh vượng ... Tuy nhiên, nhìn dưới quan điểm về hệ thống chúng ta sẽ nhận thấy rằng, thế giới là một hệ mà sự vận động và phát triển của nó sẽ tuân theo các quy luật phát triển chung. Ở đây chúng ta sẽ không bàn về các mô hình phát triển của xã hội, thế giới mà sẽ cùng xem xét sự vận động của xã hội dưới quan điểm của PPLST.

Những vụ đánh bom, ám sát, ... các vụ bắt cóc con tin, chủ nghĩa cực đoan, sự ly khai, ... xảy ra lẻ tẻ ở vài nơi mặc dù làm nhiều lần đầu đầu các giới chức cầm quyền sở tại nhưng không được quan tâm chú ý và đánh giá đúng mức cả về xu thế và tầm quan trọng của nó cho đến khi sự kiện 11/9 xảy ra. Và từ đây dẫn đến hiệu ứng lan toả hệ thống : vấn đề chống khủng bố được đặt lên hàng đầu trên toàn thế giới, an ninh được tăng cường, thắt chặt ... Đồng thời với đó là các hiệu ứng, các vấn đề phát sinh : nguy cơ chiến tranh lan rộng, nỗi ám ảnh tâm lý trong dân chúng, nguy cơ khủng hoảng kinh tế, trật tự thế giới với các quan hệ quốc tế thay đổi, cuộc chiến chống khủng bố có nguy cơ trở thành cuộc chiến tranh tôn giáo, vấn đề an ninh toàn cầu, ... Những vấn đề trên liệu có thể xảy ra hay không khi mà người ta hiểu xu hướng phát triển của sự kiện, mức độ phức tạp của vấn đề và cần phải giải quyết vấn đề nào trước tiên... ?

Các dự án, các mô hình, các công trình ... với sự đầu tư khổng lồ ... nhưng được thực hiện nửa vời rồi bỏ hay hiệu quả thu được không đáng là bao so với những gì đã phác họa, đầu tư ... (ở đây chúng ta tạm bỏ qua vấn đề chất lượng) lại đặt cho chúng ta vấn đề “hiểu” - hiểu về hệ trong tương lai và những hậu quả do những quyết định sai lầm mang lại. Phải chăng do không đạt được mức hiểu cảm xúc mà người ta hành động như đã thấy ?

Lại nữa, xung đột cá nhân, những thất bại, những vấn đề nan giải ... liệu có thể giải quyết được không khi người ta biết mình muốn cái gì và phía đối tác cần cái gì, nói cách khác nếu người ta biết cách “hiểu”.

Tôi thỉnh thoảng hay nghe người ta nói thầy giáo này dạy hay hoặc cô giáo kia dạy dở, ... và có lẽ ở nhà các bạn cũng có con hay em đang còn đi học, liệu bạn có thấy bức khi nó không làm được bài tập ? ... Những điều này theo tôi nghĩ, hết thầy đều từ chỗ hiểu mà ra. Người thầy giáo dạy hay, dạy dở không phải ở chỗ giỏi hay kém mà là vì ông có thể cho học sinh thấy được họ đang ở đâu, đang làm gì, họ cần phải làm gì hay không, ... Nói cách khác là ông có thể làm cho học sinh “hiểu” vấn đề hay không ? Và cũng thế, khi con hay em bạn không thể làm được bài tập một khi nó không hiểu. Trong trường hợp này, sự nóng nảy của chúng ta sẽ chỉ gây thêm ức chế về tâm lý mà thôi.

Tôi có hỏi một chuyên gia : “ Có phải chính sự mập mờ của ngôn ngữ làm người ta không hiểu ?”. Ông trả lời: “Có những lĩnh vực đòi hỏi sự chính xác, không cho phép mập mờ như vật lý, toán học ... nhưng có những lĩnh vực lại cho phép và đòi hỏi phải có sự mập mờ như văn học, nghệ thuật ...”. Phải chăng do có sự tồn tại và chấp nhận sự mập mờ nên

đã tạo ra những kẽ hở, những lỗ hổng, khiến cho người ta cố tình không hiểu và lợi dụng để “thu lợi”.

Tôi đọc bài viết của ông Phan Chánh Dưỡng đăng trên báo tường TSK số 3/2001 trong đó có kể về kinh nghiệm làm giàu của một doanh nhân. Câu chuyện của doanh nhân đó cho tôi thấy : để làm giàu, ông phải luôn đổi mới, cải tiến bản thân mình, nghĩa là ông phải hiểu vấn đề và hiểu được chính bản thân mình. Điều này làm tôi nhớ lại nhà doanh nghiệp Dương Ngọc Thạch, cựu học viên K28 để thành công trong công việc, anh đã biết mình muốn gì và xây dựng các bước cụ thể để đạt được mục đích ấy.

Vậy đó, muốn giải quyết vấn đề, chúng ta phải tìm ra vấn đề cũng như “hiểu” về nó cùng những quy luật phát triển ... Nhà doanh nghiệp nọ thành công vì ông hiểu được mình, biết vị trí mà mình đang đứng. Thế còn bạn, bạn có “hiểu” những vấn đề đang gặp phải ...???

---

### ***Để “liên tục tác động có ích”***

